

УДК 721.021

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2024.33.22>

МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В ДИЗАЙНІ ПРОСТОРУ

Радомська Віолетта Радіонівна¹, Понкало Соломія Ігорівна²,
Тирпич Мотря-Марія Андріївна³

¹ кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри дизайну та основ архітектури,
Національний університет «Львівська політехніка»,
Львів, Україна,

e-mail: violetta.r.radomska@lpnu.ua, orcid: 0000-0001-6868-868X

² старший викладач кафедри дизайну та основ архітектури,
Національний університет «Львівська політехніка»,
Львів, Україна,

e-mail: solomiia.i.ponkalo@lpnu.ua, orcid: 0000-0003-0832-0247

³ студентка кафедри дизайну та основ архітектури,
Національний університет «Львівська політехніка»,
Львів, Україна,

e-mail: motria-mariia.tyrpych.ds.2022@lpnu.ua, orcid: 0009-0005-3442-8026

Анотація. У статті розглядається питання збереження та розвитку індивідуальних мистецьких практик та вміння їх інтегрувати у власні дизайн-проєкти, формуючи нові напрями креативного та альтернативного українського предметно-просторового дизайну.

Мета дослідження полягає у виокремленні ролі та виявленні можливостей застосування мистецьких практик у сучасному дизайні простору.

Методологія. Методологічна основа статті базована на основних загальнонаукових методах дослідження: аналізу, порівняння, узагальнення різних ідей світового та вітчизняного досвіду з проблем формування альтернативного естетично-функціонального індивідуального середовища з використанням інструментів мистецьких практик у дизайні простору.

Результати. На основі реалізованих студентських позааудиторних дизайн-проєктів виявлено роль та продемонстровано широкий спектр можливостей застосування мистецьких практик у реальному проєктуванні та опорядженні визначеного простору. Подані приклади демонструють, що під час реалізації дизайн-проєкту було застосовано на практиці навчально-методичний складник, який є цінним інструментом комплексної поетапної роботи: ергономічний аналіз приміщення, виготовлення креслень, вивчення та опрацювання історичного та архівного матеріалів, оцінка наявних артефактів для створення експозиції, пошук концепції та складників дизайну, проєктна пропозиція, розроблення елементів рукотворних артоб'єктів та креслення предметного опорядження для музейного простору, підбір матеріалів та укладання техніко-технологічної, колористичної карти проєкту, розроблення айдентики та формування матеріалів для інтерактивного наповнення музею.

Наукова новизна. У результаті дослідження розкрито перспективні алгоритми і підходи дизайну до формування креативного середовища в інтер'єрних просторах за допомогою комплексного опорядження індивідуально запроєктованими, практично виконаними елементами предметного обладнання та артоб'єктами, які несуть не лише ергономічно-функціональний складник, а й формують стилістичну особливість і неповторність персоніфікованого дизайнера.

Практична значимість. Для суб'єктів дизайн-діяльності, зокрема у навчальному процесі спеціальності 022 «Дизайн», визначено чимало чинників та засобів творення вітчизняного дизайнерського продукту. Однак коректне застосування мистецьких практик до певної міри залежить від рівня складності та культури їх інтегрування у простір. До прикладу, щоб створити впізнаваність чи ідентифікувати простір в етностилістиці, недостатньо буквально «орнаменталізувати» дизайнерські форми чи повторити стереотипи модних тенденцій. Лише глибоке знання автентичних аналогів, уміння творчо їх стилізувати, інтерпретувати та трансформувати основні інструменти мистецьких практик дадуть змогу створити актуальний продукт та повноцінно демонструвати і репрезентувати саме український дизайн.

Ключові слова: мистецькі практики, стилістика, візуальний образ, авторська розробка, артоб'єкт, предметне опорядження простору, середовище, дизайн простору.

ВСТУП

У контексті розвитку сучасного українського предметно-просторового дизайну, авторських брендів значно актуалізується вміння студента використати та доцільно інтегрувати основи рукотворних мистецьких практик, складники яких (рисунок, живопис, композиція, художнє макетування тощо) присутні у навчальному процесі освітньо-професійної програми рівня «бакалавр» кафедри ДОА Інституту архітектури та дизайну Національного університету «Львівська політехніка».

Дослідження полягає у визначенні ролі та виявленні можливостей мистецьких практик у сучасному предметно-просторовому дизайні. Методологічна основа дослідження побудована на короткому історіографічному аналізі, порівняльному та аналітичному співставленні студентських проєктів та ініціатив на прикладі кафедри ДОА НУ «Львівська політехніка», кафедри дизайну простору Краківської академії мистецтв. Вибрана методологія дослідження дала змогу визначити чинники мистецьких практик у початковому процесі дизайнерів простору, який є потужним прикладним інструментом розвитку творчих індивідуальних даних майбутнього дизайнера. Пошук механізмів концептуальної ідеї, яка б ідентифікувала національний дизайн та індивідуальні бренди в тендеційному глобалістичному контексті, спонукає звертатися до автентики культур. Авторська трансформація, переосмислення певних ідентифікаторів, які виконані рукотворно, надають проєктові неповторності та дають змогу сформуванню індивідуальну впізнаваність, персоніфікують автора, що згодом стає потужним підґрунтям становлення індивідуальної кар'єри та фінансової стабільності.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дієві засоби публічних мистецьких практик, серед яких – артдизайн як складна інтегративна система візуалізації, здатна продукувати нові філософські, етичні й естетичні смисли, стають предметом зацікавлення та досліджень достатньо значної кількості сучасних українських науковців [2; 3; 5–8; 17]. Проблематика пошуку об'єднаної стилістичної гармонії простору, а не лише формотворення в архітектурі, стала ключовим інструментом ще на початку ХХ ст., коли в українському культурологічному дискурсі чітко задекларовано про пошук національної візуальної ідентичності, що консолідувало навколо цього завдання творчий потенціал тогочасних архітекторів, митців, вузькофахових спеціалістів для творення новочасного ідентифікату в синтезі, де всі сегменти та складники повинні були створити композиційно-стильову цілісність та ансамблевість [5; 14; 20]. Такі процеси, так зване зародження протодизайну, огорнули весь тогочасний європейський культурний ареал.

Подібна хвиля нових викликів сформувалася у державотворенні України на початку ХХІ ст. [16; 19]. Прийшло розуміння, що саме на стадії отримання знань студент повинен ефективно використати всю логічно-структурну схему накопичення досвіду для креативного проєктування, зокрема вміти на практиці застосувати синтез мистецтв [2; 6; 12; 8; 15]. У цьому контексті важливим є видання матеріалів конференції за темою: «Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору» [14], де у низці тез доповідей розглянуто: сучасний світовий досвід та авторські методики мистецької підготовки у архітектурно-дизайнерській освіті, теоретичні та прикладні аспекти гармонізації архітектурного простору, сучасний синтез мистецтв

в архітектурному проектуванні і дизайні, методиці інтеграції художніх завдань, тенденції розвитку форм мистецтва у сучасному архітектурному, ландшафтному середовищі та інші суміжні питання [1; 9; 10; 11; 13; 14]. Важливо, що в сучасних дослідженнях не оминули актуальну тематику формування сакрального простору та переосмислення філософії сприйняття, взаємозв'язку та значення простору в сучасному соціумі [3–5; 8; 14; 16; 19].

МЕТА

У дослідженні поставлено мету визначити роль та теоретично-практичні можливості інтеграції мистецьких практик у сучасний предметно-просторовий дизайн. Аналітичний складник розкриття проблематики зосереджений на окресленні шляхів та методів розвитку креативного дизайн-проектування – визначити засоби та дієві завдання мистецьких практик у сучасному предметно-просторовому дизайні під час виконання поточних курсових проєктів, дипломних робіт, у позааудиторних активностях студентів кафедри ДОО. Згідно з поставленою метою, у дослідженні визначено низку послідовних завдань, серед яких – установлення, аналітичне висвітлення інтеграції індивідуальних розробок у процесі пошуку концепції та шляхів відображення, задекларованого не лише з огляду на функціональну доцільність, а й творчого індивідуалізму у студентському проектуванні.

Зазвичай саме інтер'єрний простір знає динамічних змін з огляду функції та і тенденції стилю, тому адаптивний дизайн з інтегрованими елементами рукотворного виконання значно розширяє можливості проявити авторський формат і достатньо швидко видозмінити та актуалізувати приміщення, увести цікаві артоб'єкти в ландшафтний простір тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Трансформації, що відбуваються у сучасному українському суспільстві, потребують пошуку засобів гармонізації потреб індивіда у творчому самовираженні та його соціальної взаємодії з іншими людьми в публічному просторі з метою вироблення нових ідей і дискурсів. Як складна інтегративна система артдизайн підсвідомо асоціюється з превалюванням естетики над функціональністю. Тому, до прикладу, поняття та функція художнього твору на релігійну тематику чи ікона часто стає виключно елементом сакрального мистецтва та втрачається розуміння його функціонального складника, який створює комплексне опорядження громадського інтер'єру з літургійною

функцією. Тобто у цьому разі рукотворне мистецтво стає артоб'єктом, який є складовою частиною візуально-змістового та стильового дизайну простору. Його семантично-естетичний контекст стає функціональним та трактується, насамперед, як засіб активного самовираження й утвердження власної індивідуальності в контексті сучасних публічних художніх практик. Художній індивідуальний складник як засіб та об'єкт дизайну, винесений у публічний простір, ніколи не були лише естетичним явищем, але виконували роль своєрідного візуального транслятора смислових патернів для визначених функцій простору. Із цього погляду в навчальні програми кафедри ДОО для студентів першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 022 «Дизайн» класичний підхід у змістовому наповненні предмету «Живопис, рисунок, скульптура» введено зміни, у яких завдання та методика знань і практичних навиків із рисунку, живопису, скульптури безпосередньо інтегровані у структурно-логічну схему навчального процесу з інтерпретацією певних завдань до проєктних розробок предметно-просторового дизайну (поточних практичних завдань, КП, дипломних робіт, позааудиторних групових та індивідуальних проєктів тощо). Таким чином, предмет «Мистецькі практики в дизайні» дає можливість інтегрувати художньо-естетичну, рукотворну роботу безпосередньо для потреб опорядження інтер'єрного, ландшафтнього, предметного дизайну.

Емпіричною базою дослідження функції артдизайну в опорядженні простору, зокрема його рукотворної компоненти, вибрано створення музейних експозицій у с. Цеблів, смт Щирець, артпроєкт «Світ писанки», які були реалізовані студентами кафедри ДОО НУ «Львівська політехніка».

У вересні 2016 р. стартував студентський позааудиторний проєкт зі створення меморіального музею о. Кирила Селецького в с. Цеблів Львівської обл. Ініціативна група 4-го курсу кафедри ДОО (Р. Заставний, О. Гірський, С. Горовий, А. Гнатів, О. Вовк, куратор – В. Радомська) розпочала роботу над проєктом та реалізацією інтер'єрного простору музею. Для реалізації креативного задуму, а саме: упорядкувати архівний матеріал для створення інформаційних стендів; розроблення айдентики; артоб'єкти – стінописи; проєкт та виготовлення предметного обладнання: світильники, ґабльоти для експонування збережених автентичних риз, літургійних книг, етнографічних артефактів о. Кирила Селецького, стали основними елементами дизайн-проєкту (рис. 1).

В основі концепції для дизайну музею було вибрано один елемент автентичного вишитого фелону о. Кирила Селецького. Хрещатий сегмент вишивки послугував архетипом для розроблення монументально-декоративного оздоблення (патерну) площин стін із метою окреслення зонування музею, перфорованого матового оракалу для вікон музейної експозиції, світильників, конструктивних елементів ґабльот та полиць. Було розроблено хрещатий патерн та стрічковий орнамент, який виконано вручну за посередництвом розроблення певних трафаретів, на стінах: вхідної зони, на визначених локаціях у приміщеннях основної експозиції музейного простору (рис. 2).

Окремо виділено так звану «етнозону» у першому залі, яка акцентована за допомогою настінного патерну, утвореного з елементів характерної вибійки Сокальщини, що підсилило візуальний та змістовий складники – регіональну ідентичність. Хрещатий елемент послугував і для розроблення предметного опорядження експозиції – це вертикальні та навісні ґабльоти для цінних книг та артефактів, полиці, світильники, шафи для священничих шат. На основі проаналізованого музейного матеріалу було визначено та розроблено логотип музею,

який слугував домінуючим артакцентом, – розпис на стіні у вхідній зоні музею для супроводжуючої друкованої продукції, стендів музейної експозиції (рис. 2).

Активне використання рукотворних мистецьких елементів, які стають органічним складником дизайн-пропозиції, було використано для формування музейного простору художньо-меморіального музею Осипа Куриласа в смт Щирець Львівської області. Експозиція наповнена творчими копіями, які виконали студенти 4-го курсу в межах дисципліни «Живопис, Рисунок, час. 7, 8» протягом двох семестрів. Група студентів-магістрів кафедри ДООА в рамках переддипломної практики запроектували та виконали панорамну композицію – стінопис, який значно зорганізував та візуально збільшив простір цієї музейної експозиції; розроблено та зображено в матеріалі логотип (вхідна зона музею).

Застосування на практиці попередніх навиків компонування, масштабування, кольорознавства та принципів декоративно-площинного стилізування на об'ємно-просторових формах продемонстровано під час виконання артоб'єктів із використаних бойових одиниць воєнних дій в Україні. Це цікавий досвід трансформації орнаментальних схем українських

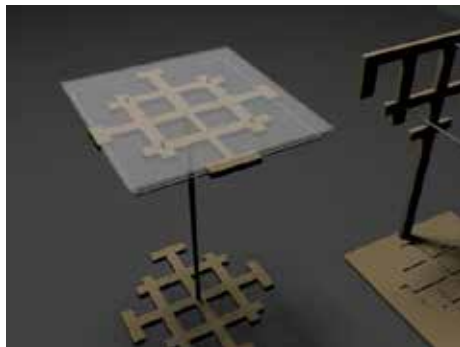
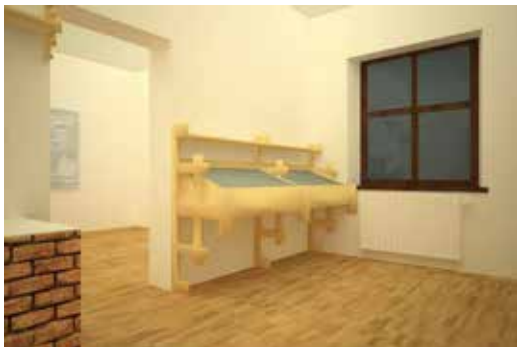

Рис. 1. Меморіальний музей о. Кирила Селецького, с. Цеблів. Проектна пропозиція: музейне експозиційне обладнання: ґабльоти для експонатів, фелонів (дерево, скло), 2016 р.

Рис. 2. Артоб'єкти – патерн, стрічкова композиція і логотип стінопису музею, 2016 р.

писанок, поданих у площинно-декоративному рішенні – серія творчих композицій за темою «Світ писанки» (рис. 3).

Окрім візуального наповнення, ці рукотворні елементи артоб'єктів стають повноцінними функціональними, корисними продуктами предметного дизайну – готові вироби,

які можна використовувати як вази, свічники, а з технічними трансформаціями – як лампи тощо.

Продовжуючи активну інтеграцію дизайнерів Львова у суспільно важливі процеси країни під час війни, низка студентів другого курсу кафедри ДОА у позааудиторному режимі

Рис. 3. Приклади рукотворних артоб'єктів «Світ писанки», 2024 р.

а – П. Сауш, Н. Самардак, Ю. Паригіна, С. Мандій, С. Лемішко, А. Боса, С. Піка (ст. Д-24); б – М. Тирпич, Ю. Ленів, В. Солима, А. Пецюх (ДС-23); керівники – викладачі ДОА В.Р. Радомська, С.І. Понкало

зуміли створити цікаві дизайн-трансформації, у яких предмети мілітарного призначення набули нових сенсів та видозмін у повноцінні мистецькі об'єкти добродійного аукціону для потреб ЗСУ [12].

Диференційована інтеграція мистецьких практик у навчальний процес студентів спеціальності 022 «Дизайн» підносить на якісно вищий рівень розуміння прикладної функції академічних основ рисунку та живопису в дизайн-освіту.

ВИСНОВКИ

Широкий спектр мистецьких практик у предметно-просторовому дизайні стає перспективним засобом для формування ідентифікації українського дизайну. Мистецькі практики становлять повноцінний складник та засоби комплексного функціонально-стилістичного середовища. Артоб'єкти: вітражі, стінописи та декоративні панно, пластика, графіті, інсталяції, предметне обладнання тощо, які трактовані виключно як художньо-декоративний елемент, насправді є практичними вагомими сегментами організації креативного простору.

На шляху вирішення проблематики комплексного проектування та створення цілісної архітектури інтер'єрного та екстер'єрного

простору інтеграція рукотворних та індивідуально розроблених артоб'єктів становить ефективний засіб адаптивного дизайну.

ЛІТЕРАТУРА

[1] Алексійчук Д.О. Мистецтво стінопису у сучасному середовищі міста. *Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору* : матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції, 21 листопада 2019 р. Київ : КНУБА, 2020. С. 135–136.

[2] Атланов В. Значення українського дизайну в сучасному артпросторі. *Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент*. 2017. Вип. 12. С. 227–247.

[3] Бабій Н.П. Культурно-мистецькі практики у контексті розгортання воєнного дискурсу. *Західноукраїнські хроніки першого місяця війни 2022. Філософсько-психологічні аспекти духовності сталого розвитку людства* : збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 20 квітня 2022 р. С. 19–21.

[4] Бачинська О.В. Синтез мистецтв у зовнішньому оформленні сучасних сакральних споруд Києва. *Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору* : матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції, 21 листопада 2019 р. Київ : КНУБА, 2020. С. 31–33.

[5] Гнатюк Л.Р. Засади формотворення сакрального простору. *Архітектура, будівництво,*

дизайн в освітньому просторі : колективна монографія. Рига, Латвія : Baltija Publishing, 2021. С. 306–327.

[6] Грицюк Л.О., Кайдановська О.О. Мистецька комунікація в архітектурному просторі. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2016. Вип. 44. С. 3–10.

[7] Грицюк Л.С. Інсталяції в архітектурному просторі: гра мистецтва з архітектурою. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2016. Вип. 43. Ч. 1. С. 119–124.

[8] Єфірова А. Новітні мистецькі практики: public art: до питання термінології. *Народознавчі зошити*. 2011. № 6(102). С. 1019–1024.

[9] Ладан Т.М., Мартинова В.І. Просторові конструктивні експерименти на прикладі творчості Володимира Татліна: Летатлін. *Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору* : матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції, 21 листопада 2019 р. Київ : КНУБА, 2020. С. 157–158.

[10] Ладан Т.М., Фіца В.С. Динамічні експерименти з площиною на прикладі творчості Олександра Архипенка: рухомий живопис – «Архіпентура». *Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору* : матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції, 21 листопада 2019 р. Київ : КНУБА, 2020. С. 164–166.

[11] Ладан Т.М., Фортуна М.А. Оптичні ілюзії в мистецтві та архітектурі на прикладі творчості Олега Шупляка: двовзори. *Сучасна архітектурна освіта. Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору* : матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції, 21 листопада 2019 р. Київ : КНУБА, 2020. С. 166–168.

[12] Національний університет «Львівська політехніка». *Кафедра дизайну та основ архітектури*. URL: <https://www.facebook.com/doalpn?mibextid=LQQJ4d> (дата звернення: 20.06.2024).

[13] Матвійчук Я. Емоційний сплеск. *Кафедра дизайну і теорії мистецтва*. URL: <https://www.facebook.com/kdtm.pnu/photos/a.429868370699293/1659452464407538/?type=3> (дата звернення: 20.06.2024).

[14] Сучасна архітектурна освіта. *Синтез мистецтв і гармонізація архітектурного простору* : матеріали XI Всеукраїнської наукової конференції, 21 листопада 2019 р. Київ : КНУБА, 2020. 216 с.

[15] Пилипчук О.Д., Полубок А.П. Інноваційні засоби інтеграції артоб'єктів у дизайн інтер'єру як спосіб підвищення естетики архітектурного середовища. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2023. № 4. С. 70–76. URL: <https://doi.org/10.32782/uad.2023.4.9>.

[16] Пилипчук О., Кашенко О., Полубок, А. Роль артоб'єкта у формуванні характерних ознак інтер'єрного простору. *Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну*. 2024. Т. 7. № 1. С. 138–150. URL: <https://doi.org/10.31866/2617-7951.7.1.2024.300933>.

[17] Пшінко Н. Ардизайн у контексті сучасних публічних художніх практик. *Актуальні проблеми сучасного дизайну* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 23 квітня 2020 р. Київ : КНУТД, 2020. Т. 1. С. 74–78.

[18] Удріс Н.С. Візуалізація комунікативної практики як домінанта соціальної комунікації першого десятиріччя XXI ст. *Наукові праці*. 2013. Вип. 199. Т. 211. С. 38–43.

[19] Чепелик О. Взаємодія архітектурних просторів сучасного мистецтва та новітніх технологій, або Мультимедійна утопія : монографія. Київ : Хімджест, 2009. 260 с.

[20] Юрченко І. Досвід використання орнаменту в проектно-художній творчості та освітньому процесі. *Становлення і розвиток етнодизайну: український та європейський досвід* : матеріали I міжнар. наук.-практ. конф. 2012. С. 179–187.

REFERENCES

[1] Aleksiiichuk, D.O. (2020). Mystetstvo stinopysu u suchasnomu seredovyshchi mista [The art of mural painting in the modern environment of the city]. *Materialy XI Vseukrainskoi naukovoї konferentsii: Suchasna arkhitekturna osvita. Syntez mystetstv i harmonizatsiia arkhitekturnoho prostoru – Materials of the 11th All-Ukrainian Scientific Conference, November 21, 2019: Modern architectural education. Synthesis of arts and harmonization of architectural space*. Kyiv: KNUBA, S. 135–136 [in Ukrainian].

[2] Atlanov, V. (2017). Znachennia ukrainskoho dyzainu v suchasnomu artprostori [The importance of Ukrainian design in the modern art space]. *Mystetska osvita : zmist, tekhnolohii, menezhment*, Kyiv: Vyd-vo TOV «TONAR», 12, S. 227–247 [in Ukrainian].

[3] Babii, N.P. (2022). Kulturno-mystetski praktyky u konteksti rozghortannia voiennoho dyskursu. Zakhidnoukrainski khroniky pershoho misiatsia viiny 2022 [Cultural and artistic practices in the context of the deployment of military discourse. Western Ukrainian chronicles of the first month of the war 2022.]. *Filosofsko-psykholohichni aspekty dukhovnosti staloho rozvytku liudstva: zbirnyk tez VII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsi*, Lviv, S. 19–21 [in Ukrainian].

[4] Bachynska, O.V. (2020). Syntez mystetstv v zovnishnomu oformlenni suchasnykh sakralnykh sporud Kyieva [Synthesis of arts in the external decoration of modern sacred buildings in Kyiv.] *Materialy XI Vseukrainskoi naukovoї konferentsii 21 lystopada 2019 r.: Suchasna arkhitekturna osvita. Syntez mystetstv i harmonizatsiia arkhitekturnoho prostoru – Materials of the 11th All-Ukrainian Scientific Conference, November 21, 2019: Modern architectural education. Synthesis of arts and harmonization of architectural space*. Kyiv: KNUBA, S. 31–33. [in Ukrainian].

[5] Gnatiuk, L.R. (2021). Zasady formotvorennia sakralnoho prostoru [Principles of formation of sacred space]. *Arkhitektura, budivnytstvo, dyzain v osvithnomu prostori – Architecture, construction, design in the educational space: kolektyvna monohrafiia*. Ryha, Latvia: Baltija Publishing, S. 306–327. [in Ukrainian].

[6] Hrytsiuk, L.O., & Kaidanovska, O.O. (2016). Mystetska komunikatsiia v arkhitekturnomu prostori [Artistic communication in architectural space]. *Nauk.-tekhn.zbirnyk. Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia*, S. 44, S. 3–10 [in Ukrainian].

[7] Hrytsiuk, L.S. (2 016) Instalatsii v arkhitekturnomu prostori: hra mystetstva z arkhitekturoiu [Installations in architectural space: the game of art with architecture]. *Nauk.-tekh.zbirnyk. Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannia*, 43 (1), S. 119–124 [in Ukrainian].

[8] Yefirova, A. (2011) Novitni mystetski praktyky: public art: do pytannia terminologii [Latest artistic practices: public art: to the question of terminology]. *Narodoznavchi zoshyty*, 6 (102), S. 1019–1024 [in Ukrainian].

[9] Ladan, T.M., & Martynova, V.I. (2020) Prostorovi konstruktyvni eksperymenty na prykladi tvorchosti Volodymyra Tatlina: Letatlin [Spatial constructive experiments based on the work of Volodymyr Tatlin: Letatlin.]. *Materialy XI Vseukrainskoi naukovo konferentsii 21 lystopada 2019 r.: Suchasna arkhitekturna osvita. Syntez mystetstv i harmonizatsiia arkhitekturnoho prostoru – Materials of the 11th All-Ukrainian Scientific Conference, November 21, 2019: Modern architectural education. Synthesis of arts and harmonization of architectural space.* Kyiv: KNUBA, S. 157–158 [in Ukrainian].

[10] Ladan, T.M., & Fitsa, V.S. (2020). Dynamicni eksperymenty z ploshchynoiu na prykladi tvorchosti Oleksandra Arkhipenka: rukhomyi zhyvopys – «Arkhypentura» [Dynamic experiments with the plane based on the example of Oleksandr Arkhipenko's work: moving painting – «Arkhypentura»]. *Materialy XI Vseukrainskoi naukovo konferentsii 21 lystopada 2019 r.: Suchasna arkhitekturna osvita. Syntez mystetstv i harmonizatsiia arkhitekturnoho prostoru – Materials of the 11th All-Ukrainian Scientific Conference, November 21, 2019: Modern architectural education. Synthesis of arts and harmonization of architectural space.* Kyiv: KNUBA, S. 164–166 [in Ukrainian].

[11] Ladan, T.M., & Fortuna, M.A. (2020). Optychni iluzii v mystetstvi ta arkhitekturi na prykladi tvorchosti Oleha Shupliaka: dvovzory [Optical illusions in art and architecture on the example of Oleh Shupliak's work: two models.]. *Materialy XI Vseukrainskoi naukovo konferentsii 21 lystopada 2019 r.: Suchasna arkhitekturna osvita. Syntez mystetstv i harmonizatsiia arkhitekturnoho prostoru – Materials of the 11th All-Ukrainian Scientific Conference, November 21, 2019: Modern architectural education. Synthesis of arts and harmonization of architectural space.* Kyiv: KNUBA, S. 166–168 [in Ukrainian].

[12] Natsionalnyi universytet «Lvivska politekhnika». Kafedra dyzainu ta osnov arkhitektury. [Lviv Polytechnic National Universit. Of the Department of Design and Fundamentals of Architecture]. Retrieved from <https://www.facebook.com/doalpnu?mibextid=LQQJ4d>

[13] Matviichuk, Ya. (2022). Emotsiyni splek [Emotional surge]. *Kafedra dyzainu i teorii mystetstva.* Retrieved from <https://www.facebook.com/kdtm.pnu/photos/a.429868370699293/1659452464407538/?type=3> [in Ukrainian].

[14] Suchasna arkhitekturna osvita. Syntez mystetstv i harmonizatsiia arkhitekturnoho prostoru (2020): materialy XI Vseukrainskoi naukovo konferentsii 21 lystopada 2019 r. – Modern architectural education. Synthesis of arts and harmonization of architectural space : materials of the 11th All-Ukrainian Scientific Conference, November 21, 2019. Kyiv: KNUBA, 216 s. [in Ukrainian].

[15] Pshinko, N. (2013). Art-dyzain v konteksti suchasnykh publichnykh khudozhnykh praktyk [Art design in the context of modern public art practices]. *Aktualni problemy suchasnoho dyzainu: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, Kyivskiy natsionalnyi universytet tekhnologii ta dyzainu, – Actual problems of modern design: materials of the International Scientific and Practical Conference, Kyiv National University of Technology and Designm.* Kyiv. 1, S. 74–78 [in Ukrainian].

[16] Pylypchuk, O.D., & Polubok, A.P. (2023). Innovatsiinizasobyintehratsiiaart-objektivudyzaininterieru yak sposib pidvyshchennia estetyky arkhitekturnoho seredovyshcha [Innovative means of integrating art objects into interior design as a way to improve the aesthetics of the architectural environment.]. *Ukrainskyi mystetstvoznavchyi dyskurs.* 4, 70–76. <https://doi.org/10.32782/uad.2023.4.9> [in Ukrainian].

[17] Pylypchuk, O., Kashchenko, O., & Polubok, A. (2024). Rol art-objekta u formuvanni kharakternykh oznak interiernoho prostoru [The role of the art object in the formation of the characteristic features of the interior space.]. *Demiurh: idei, tekhnologii, perspektyvy dyzainu.* Vol. 7 (1), S. 138–150. <https://doi.org/10.31866/2617-7951.7.1.2024.300933> [in Ukrainian].

[18] Udris, N.C. (2013) Vizualizatsiia komunikatyvnoi praktyky yak dominantna sotsialnoi komunikatsii pershoho desiatyrichchia XXI st. [Visualization of communicative practice as the dominant social communication of the first decade of the 21st century]. *Naukovi pratsi.* Vyp. 199. T. 211. Mykolaiv: Vyd-vo ChDU im. Petra Mohyly, S. 38–43 [in Ukrainian].

[19] Chepelyk, O. (2009) Vzaiemodiia arkhitekturnykh prostoriv suchasnoho mystetstva ta novitnykh tekhnologii abo multymediina utopiia [The interaction of architectural spaces of modern art and the latest technologies or a multimedia utopia]. *monohrafiia.* Kyiv : Khimdzhest [in Ukrainian].

[20] Yurchenko I. (2012) Dosvid vykorystannia ornamentu v proektno-khudozhnii tvorchosti ta osvithnomu protsesi [Experience of using ornaments in design and artistic creativity and the educational process]. *Stanovlennia i rozvytok etnodyzainu: ukrainskyi ta yevropeyskyi dosvid: materialy I mizhnar. nauk.-prakt. konf. – Formation and development of ethnodesign: Ukrainian and European experience: materials of the First International. science and practice conf.* S. 179–187 [in Ukrainian].

ABSTRACT

Radomska V., Ponkalo S., Tyrpych M.-M. Artistic practices in space design.

The article examines the issue of preservation and development of individual artistic practices and the ability to integrate them into one's own design projects, forming new directions of creative and alternative Ukrainian object-spatial design.

Purpose research consists in highlighting the role and identifying the possibilities of applying artistic practices in modern space design.

Methodology. The methodological basis of the article is based on the main general scientific methods of research: analysis, comparison, generalization of various ideas of the world and domestic experience on the problems of forming an alternative aesthetic and functional individual environment using the tools of artistic practices in space design. On the basis of implemented student extracurricular design projects, the role of and a wide range of possibilities of applying artistic practices in the real design and furnishing of the specified space was revealed and demonstrated.

Results. The presented examples demonstrate that during the implementation of the design project, an educational and methodological component was applied in practice, which is a valuable tool for complex step-by-step work: ergonomic analysis of the room, production of drawings, study and processing of historical and archival materials, evaluation of existing artifacts for the creation of an exposition, search for a concept and design components, project proposal, development of elements of man-made art objects and drawings of object equipment for the museum space, selection of materials and compilation of a technical-technological, color map of the project, development of identity and formation of materials for interactive filling of the museum.

Scientific novelty. As a result of the research, promising algorithms and design approaches were revealed in the formation of a creative environment in interior spaces with the help of complex equipment with individually designed, practically executed elements of subject equipment and art objects, which carry not only an ergonomic and functional component, but also form a stylistic peculiarity and uniqueness of the personified designer.

Practical relevance. For subjects of design activity, in particular, in the educational process of the specialty 022 Design, many factors and means of creating a domestic design product have been determined. However, the correct application of artistic practices, to a certain extent, depends on the level of complexity and culture of their integration into space. For example, to create recognition or identify a space in ethnostylistics, it is not enough to literally «ornamentize» design forms or repeat the stereotypes of fashion trends. Only a deep knowledge of authentic analogues, the ability to creatively stylize, interpret and transform them – the main tools of artistic practices, will allow you to create a relevant product and fully demonstrate and represent Ukrainian design in particular.

Keywords: space design, stylistics, visual image, author's development, art object, space arrangement.

AUTHOR'S NOTE:

Radomska Violetta, Candidate of Art History, Associate Professor at the Department of Design and Fundamentals of Architecture, Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine, e-mail: violetta.r.radomska@lpnu.ua, orcid: 0000-0001-6868-868X.

Ponkalo Solomiia, Senior Teacher at the Department of Design and Fundamentals of Architecture, Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine, e-mail: solomiia.i.ponkalo@lpnu.ua, orcid: 0000-0003-0832-0247.

Tyrpych Motrya-Maria, student of the Department of Design and Fundamentals of Architecture, Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine, e-mail: motria-mariia.tyrpych.ds.2022@lpnu.ua, orcid: 0009-0005-3442-8026.

Стаття подана до редакції 24.06.2024.